

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
॥ పంచవింశత్యధికశతతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచవింశత్యధికశతతమః సర్గః ॥

హనుమతా నిషాదరాజం గుహం శ్రీభరతం చోపగమ్య శ్రీరామాగమనస్య
సూచనం తతః ప్రసన్నేన భరతేన తస్మాద్ ఉపహారం దాతుముద్ధోషణం చ

అయోధ్యాం తు సమాలోక్య చింతయామాస రాఘవః |
ప్రియకామః ప్రియం రామస్తతస్త్వరితవిక్రమః || 6.125.1 ||

చింతయిత్వా తతో దృష్టిం వానరేషు న్యపాతయత్ |
ఉవాచ ధీమాంస్తేజస్వీ హనూమంతం ప్లవంగమం || 6.125.2 ||

అయోధ్యాం త్వరితో గత్వా శీఘ్రం ప్లవగసత్తమ |
జానీహి కచ్చిత్ కుశలీ జనో నృపతిమందిరే || 6.125.3 ||

శృంగవేరపురం ప్రాప్య గుహం గహనగోచరం |
నిషాదాధిపతిం బ్రూహి కుశలం వచనాన్మమ || 6.125.4 ||

శ్రుత్వా తు మాం కుశలినమరోగం విగతజ్వరం |
భవిష్యతి గుహః ప్రీతః స మమాత్మసమః సఖా || 6.125.5 ||

అయోధ్యాయాశ్చ తే మార్గం ప్రవృత్తిం భరతస్య చ |
నివేదయిష్యతి ప్రీతో నిషాదాధిపతిర్గుహః || 6.125.6 ||

భరతస్తు త్వయా వాచ్యః కుశలం వచనాన్మమ |
సిద్ధార్థం శంస మాం తస్మై సభార్యం సహలక్ష్మణం || 6.125.7 ||

హరణం చాపి వైదేహ్యా రావణేన బలీయసా |
సుగ్రీవేణ చ సంవాదం వాలినశ్చ వధం రణే || 6.125.8 ||

మైథిల్యన్వేషణం చైవ యథా చాధిగతా త్వయా |
లంఘయిత్వా మహాతోయమాపగాపతిమవ్యయం || 6.125.9 ||

ఉపయానం సముద్రస్య సాగరస్య చ దర్శనం |
యథా చ కారితః సేతూ రావణశ్చ యథా హతః || 6.125.10 ||

వరదానం మహేంద్రేణ బ్రహ్మణా వరుణేన చ |
మహాదేవప్రసాదాచ్చ పిత్రా మమ సమాగమం || 6.125.11 ||

ఉపయాతం చ మాం సౌమ్య భరతాయ నివేదయ |
సహ రాక్షసరాజేన హరీణామీశ్వరేణ చ || 6.125.12 ||

జిత్వా శత్రుగణాన్ రామః ప్రాప్య చానుత్తమం యశః |
ఉపాయాతి సమృద్ధార్థః సహ మిత్రైర్మహాబలైః || 6.125.13 ||

ఏతచ్ఛ్రుత్వా యమాకారం భజతే భరతస్తతః |
స చ తే వేదితవ్యః స్యాత్ సర్వం యచ్ఛాపి మాం ప్రతి || 6.125.14 ||

జ్ఞేయాః సర్వే చ వృత్తాంతా భరతస్యేంగితాని చ |
తత్త్వేన ముఖవర్ణేన దృష్ట్వా వ్యాభాషితేన చ || 6.125.15 ||

సర్వకామసమృద్ధం హి హస్త్యశ్వరథసంకులం |
పితృపైతామహం రాజ్యం కస్య నావర్తయేన్మనః || 6.125.16 ||

సంగత్యా భరతః శ్రీమాన్ రాజ్యేనార్థీ స్వయం భవేత్ |
ప్రశాస్తు వసుధాం సర్వామఖిలాం రఘునందనః || 6.125.17 ||

తస్య బుద్ధిం చ విజ్ఞాయ వ్యవసాయం చ వానర |
యావన్న దూరం యాతాః స్మః క్షిప్రమాగంతుమర్హసి || 6.125.18 ||

ఇతి ప్రతిసమాదిష్టో హనూమాన్ మారుతాత్మజః |
మానుషం ధారయన్ రూపమయోధ్యాం త్వరితో యయౌ || 6.125.19 ||

అథోత్పపాత వేగేన హనూమాన్ మారుతాత్మజః |
గరుత్మానివ వేగేన జిఘ్నుక్షన్నురగోత్తమం || 6.125.20 ||

లంఘయిత్వా పితృపథం విహగేంద్రాలయం శుభం |
గంగాయమునయోర్భీమం సమతీత్య సమాగమం || 6.125.21 ||

శృంగవేరపురం ప్రాప్య గుహమాసాద్య వీర్యవాన్ |
స వాచా శుభయా హృష్టో హనూమానిదమబ్రవీత్ || 6.125.22 ||

సఖా తు తవ కాకుత్స్థో రామః సత్యపరాక్రమః |
ససీతః సహ సౌమిత్రిః స త్వాం కుశలమబ్రవీత్ || 6.125.23 ||

పంచమీమద్య రజనీముషిత్వా వచనాన్మునేః |
భరద్వాజాభ్యనుజ్ఞాతం ద్రక్ష్యస్యత్రైవ రాఘవం || 6.125.24 ||

ఏవముక్త్యా మహాతేజాః సంప్రహృష్టతనూరుహాః |
ఉత్పపాత మహావేగాద్ వేగవానవిచారయన్ || 6.125.25 ||

సోఽపశ్యద్ రామతీర్థం చ నదీం వాలుకినీం తథా |
వరూధీం గోమతీం చైవ భీమం శాలవనం తథా || 6.125.26 ||

ప్రజాశ్చ బహుసాహస్రీః స్థితాంజనపదానపి |
స గత్వా దూరమధ్వానం త్వరితః కపికుంజరః || 6.125.27 ||

ఆససాద ద్రుమాన్ పుల్లాన్ నందిగ్రామసమీపగాన్ |
సురాధిపస్యోపవనే యథా చైత్రరథే ద్రుమాన్ || 6.125.28 ||

స్త్రీభిః సపుత్రైః పౌత్రైశ్చ రమమాణైః స్వలంకృతైః |
క్రోశమాత్రే త్వయోధ్యాయాశ్చీరకృష్ణాజినాంబరం || 6.125.29 ||

దదర్శ భరతం దీనం కృశమాశ్రమవాసినం |
జటిలం మలదిగ్ధాంగం భ్రాతృవ్యసనకర్శితం || 6.125.30 ||

ఫలమూలాశినం దాంతం తాపసం ధర్మచారిణం |
సమున్నతజటాభారం వల్కలాజినవాససం || 6.125.31 ||

నియతం భావితాత్మానం బ్రహ్మార్షిసమతేజసం |
పాదుకే తే పురస్కృత్య ప్రశాసంతం వసుంధరాం || 6.125.32 ||

చాతుర్వర్ణ్యస్య లోకస్య త్రాతారం సర్వతో భయాత్ |
ఉపస్థితమమాత్యైశ్చ శుచిభిశ్చ పురోహితైః || 6.125.33 ||

బలముఖ్యైశ్చ యుక్తైశ్చ కాషాయాంబరధారిభిః |
నహి తే రాజపుత్రం తం చీరకృష్ణాజినాంబరం || 6.125.34 ||

పరిభోక్తుం వ్యవస్యంతి పౌరా వై ధర్మవత్సలాః |
తం ధర్మమివ ధర్మజ్ఞం దేహబంధమివాపరం || 6.125.35 ||

ఉవాచ ప్రాంజలిర్వాక్యం హనూమాన్ మారుతాత్మజః |
వసంతం దండకారణ్యే యం త్వం చీరజటాధరం || 6.125.36 ||

అనుశోచసి కాకుత్స్థం స త్వాం కౌశలమబ్రవీత్ |
ప్రియమాఖ్యామి తే దేవ శోకం త్యజ సుదారుణం || 6.125.37 ||

అస్మిన్ ముహూర్తే భ్రాత్రా త్వం రామేణ సహ సంగతః |
నిహత్య రావణం రామః ప్రతిలభ్య చ మైథిలీం || 6.125.38 ||

ఉపయాతి సమృద్ధార్థః సహ మిత్రైర్మహాబలైః |
 లక్ష్మణశ్చ మహాతేజా వైదేహీ చ యశస్వినీ |
 సీతా సమగ్రా రామేణ మహేంద్రేణ శచీ యథా || 6.125.39 ||

ఏవముక్తో హనుమతా భరతః కైకయాసుతః |
 పపాత సహసా హృష్టో హర్షాన్మోహముపాగమత్ || 6.125.40 ||

తతో ముహూర్తాదుత్థాయ ప్రత్యాశ్వస్య చ రాఘవః |
 హనూమంతమువాచేదం భరతః ప్రీయవాదినం || 6.125.41 ||

అశోకజైః ప్రీతిమయైః కపిమాలింగ్య సంభ్రమాత్ |
 సిషేచ భరతః శ్రీమాన్ విపులైరశ్రుబిందుభిః || 6.125.42 ||

దేవో వా మానుషో వా త్వమనుక్రోశాదిహాగతః |
 ప్రియాఖ్యానస్య తే సౌమ్య దదామి బ్రువతః ప్రీయం || 6.125.43 ||

గవాం శతసహస్రం చ గ్రామాణాం చ శతం పరం |
 సకుండలాః శుభాచారా భార్యాః కన్యాస్తు షోడశ || 6.125.44 ||

హేమవర్ణాః సునాసోరూః శశిసౌమ్యాననాః స్త్రియః |
 సర్వాభరణసంపన్నాః సంపన్నాః కులజాతిభిః || 6.125.45 ||

నిశమ్య రామాగమనం నృపాత్మజః
 కపిప్రవీరస్య తదాద్భుతోపమం |
 ప్రహర్షితో రామదిదృక్షయాభవత్
 పునశ్చ హర్షాదిదమబ్రవీద్ వచః || 6.125.46 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
 పంచవింశత్యధికశతతమః సర్గః ||